

תוכן עניינים

1	פתח דבר
3	שער א': כללי
3	פרק א': מבוא
5	פרק ב': הזכאים להגיש את תביעה
7	פרק ג': מה בין תביעה נגזרת לתביעה אישית
9	פרק ד': הוכחת הפרת זכות
11	פרק ה': התנאים לצורך הגשת תביעה נגזרת - סיכום
13	פרק ו': נטל ההוכחה
15	פרק ז': הכרעה בין תובעים פוטנציאליים
15	1. הכלל - עדיפות למבקש הראשון בזמן
15	2. סטייה מן הכלל
15	2.1 הכלל
15	2.2 מבחן המענה הפורמלי
15	2.3 איכות הבקשה
16	3. השוואה בין העדיפות בתובענה הנגזרת לבין התובענה הייצוגית
17	4. הנימוקים המהותיים להעדפת המבקש הראשון
18	5. קביעת הכלל של "הראשון קודם" לאור סוג הבקשה שהוגשה
19	6. איכות הבקשה כמבחן להעדפת המבקש האחרון
	פרק ח': טיוטת תקנות החברות (הוראות לעניין תביעה נגזרת והגנה נגזרת), התשפ"ג-2023 ודברי ההסבר
21	21
57	שער ב': התנאים המוקדמים להגשת תביעה נגזרת
57	פרק א': תנאים מוקדמים להגשת תביעה - סעיף 194 לחוק
57	1. כללי
	2. חובת הפניה לחברה באמצעות יו"ר הדירקטוריון טרם הגשת תביעה נגזרת
57	3. הקלה בדרישת הפניה המוקדמת - תיקון מס' 16 - סעיף 194(ד) לחוק
58	4. הוראות סעיפים 194 עד 205 לחוק - קוגנטיות
60	5. האם ובאיזו מידה צריך בית-המשפט להתערב בשיקול-הדעת של האורגנים הרלוונטיים בחברה שהחליטו שלא להגיש תביעה נגד תע"א?
61	6. האם רשאי חבר קופת חולים להגיש תביעה נגזרת בשם קופת החולים?
64	7. בקשה לאישור תביעה נגזרת שיסודה בטענה שדמי שכירות שמקבלת החברה נמוכים ומקפחים בכך את החברה
66	66

8.	מגיש התביעה אינו בעל מניות.....	67
9.	תביעה נגזרת בעקבות פגיעה בעסקיו של המבקש ופגיעה בחברה.....	72
10.	האם יש להתיר לחברה ייצוג נפרד ועצמאי מהתובע הנגזר?.....	73
11.	בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת בעקבות שימוש בקנין רוחני.....	74
12.	בקשה לבזיון בית-המשפט לאור אי-תגובת מנכ"ל החברה אלא עובד אחר מטעמו.....	77
13.	בקשה לתיקון כתב תביעה - דחיית הבקשה החורגת מגבולות תחום התביעה הנגזרת שנתחם על-ידי בית-המשפט.....	79
14.	בקשה להגשת תביעה נגזרת בעקבות חריגה מהרשאה לאישור הסדר חוב.....	80
15.	בקשה להכרזה על החברה כזכאית לכל ההכנסות מכוח הסכם התקשרות.....	81
16.	בקשה לאישור תביעה נגזרת בשל החלטה לפיה תוצרת האגודה תשווק על-פי החלטת מנהל ויו"ר האגודה.....	83
17.	האם שינוי בנסיבות שהקנו לכאורה למבקש זכות להגיש את בקשת האישור, מחייב את סילוק בקשת האישור על-הסף?.....	85
18.	חלוקת דיוידנדים ונטילת הלוואות תוך ניגוד עניינים.....	87
19.	בקשת נאמנים להקצבת 30 יום להגשת כתב הגנה - חלוקות אסורות של דיוידנד.....	88
20.	בקשה להיכנס בנעלי אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ בתביעה נגד מנכ"ל החברה והדירקטורים.....	89
21.	בקשה למתן סעדים זמניים - להורות למשיבים להימנע מלעשות כל שימוש או דיספוזיציה בטכנולוגיה, בנכסים ובידע בהם הם מחזיקים, על-פי הנטען, שלא כדין ובניגוד לפסק בורר חלוט.....	90
22.	בקשה להגשת תביעה נגזרת בעקבות החלטת דירקטוריון על חלוקת דיבידנדים.....	91
23.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - חלוקת דיבידנדים שבעל מניות נהנה ממנה.....	92
24.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - אי-הצגת מכתב פניה.....	95
25.	תובענה כספית להשבת כספים וציוד לחברה.....	98
26.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - עסקאות הכושלות לרכישת מניות אשר גרמו להתמוטטות כלכלית של החברה.....	101
27.	בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת - דילול מניות כאשר בעלי מניות אחרים השקיעו השקעות נוספות ושמרו על שיעור אחזקותיהם בחברה אינו מהווה עילה לתביעה נגזרת.....	102
28.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - פעולות בחשבון החברה שלא על-פי ההוראות המחייבות בכל הנוגע לזכויות החתימה בחשבון.....	103
29.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - ניגוד העניינים.....	105

30	בקשה לסילוק התביעה על-הסף - אי-צירוף יפוי כוח	106
31	בקשה לאישור תביעה נגזרת - אופן ניהול החברה	107
32	בקשה לאישור תביעה נגזרת - אי-הגשת כתב תביעה	109
33	בקשה לאישור תביעה נגזרת - נסיבות שאינן מתקיימות עוד	110
34	בקשה להתיר ניהול התביעה כתביעה נגזרת - ביטול חלקי של הסכם פשרה שנתקבל בניגוד לדין	113
35	האם תובע שאינו אוחז עוד במניותיה, אינו "כשיר" כיום להניע הליך של הגשת תביעה נגזרת?	115
36	בקשה לסילוק תביעה על-הסף - האם בעל מניות בנאמנות יכול להגיש תביעה נגזרת?	117
119	פרק ב': חובת קיומה של פניה או היעדרה ברוח ההלכה הפסוקה	119
127	שער ג': תגובת החברה - סעיף 195 לחוק	127
127	פרק א': כללי	127
129	פרק ב': מניעות החברה מלהגיב	129
131	שער ד': תשובת החברה לתובע - סעיף 196 לחוק	131
131	פרק א': כללי	131
133	פרק ב': המועדים והדרכים למתן תשובה לתובע	133
135	שער ה': הזכות להגיש תביעה נגזרת - סעיף 197 לחוק	135
135	פרק א': כללי	135
137	פרק ב': חשיבותה של החלטת הדירקטוריון או היעדרה בהפעלת שיקול-דעת בית-המשפט	137
139	פרק ג': "הזכות להגיש" תביעה נגזרת בעין ההלכה הפסוקה	139
143	שער ו': אישור תביעה נגזרת - סעיף 198 לחוק	143
143	פרק א': כללי	143
147	פרק ב': התנאים ההכרחיים לאישורה של תביעה נגזרת	147
149	פרק ג': הוכחת עילה לכאורה	149
151	פרק ד': ניהול התובענה הינו לטובת החברה	151
153	פרק ה': תום-לב של המבקש	153
155	פרק ו': יישומו של סעיף 198 לחוק הלכה למעשה במקרים שונים בהלכה הפסוקה	155
155	1. הגשת התביעה מהווה הסטה למחוזות בלתי רלוונטיים	155
158	2. הפחתת סכום התמורה ממכירת מגרש - אישור בדיעבד - אי-דיווח על עיסקה נוספת	158
160	3. תביעה נגזרת נגד חברת משפחתית לא פעילה	160
162	4. תביעה נגזרת בעקבות תשלום מענק פרישה	162
164	5. בקשה לצמצום היקף מספר העדים המוזמנים שחלקם חוסים בחסיון עו"ד לקוח	164

6. בקשת רשות ערעור על החלטת בית-משפט השלום שבמסגרתה נדחתה בקשת המבקש לסילוק על-הסף של התביעה - אי-ביצוע תשלומים וגזל כספי החברה.....	166
7. בקשה לאישור תביעה נגזרת בשם חברה לפיתוח מוצרים טכנולוגיים לזיהוי חומרים מסוכנים.....	168
8. בקשה להורות לתובע הנגזר להגיש תצהיר בו יפרט את טיב קשריו.....	170
9. בקשה ליתן צו להגבלת שימוש בכספים המצויים בקופת בית-משפט של מדינת ניו יורק.....	170
10. איזו מבין שתי בקשות "מתחרות" דומות לאישור תביעה נגזרת צריכה להידון בפני בית-המשפט?.....	173
11. האם המשיבות אחראיות לנוזקים אשר נגרמו להן לכאורה עקב משבר גיאופוליטי שהתרחש ברוסיה ובאוקראינה?.....	174
12. בקשה לעיכוב הליכים בשל תניית בוררות חו"ל.....	177
13. מה דינם של תשלומים שמעניק בעל שליטה בחברת אחזקות מכיסו הפרטי לנושאי משרה בחברה, בקשר עם ביצוע מהלך של פיצול החברה לשתי חברות אחזקות ובתנאי שמהלך זה יצליח?.....	178
14. בקשת הנאמן לאשר לו להגיש תביעה נגזרת בשם פושט הרגל.....	182
15. האם יש לבטל את ההחלטה שהתירה המצאת הבקשה להגשת תביעה נגזרת לידי המשיבים בחו"ל?.....	183
16. בקשה לאשר הגשת תביעה נגזרת בעקבות ביטול עסקת מכר.....	185
17. בקשה להגשת תביעה נגזרת בעקבות התנהלות המשיבים אל מול שוכרי הנכס.....	187
18. בית-המשפט קבע, כי לא ניתן לקבוע שהחלטתה של החברה שלא להיענות למכתב הדרישה של המבקש ולא להגיש תביעה נגד תע"א, היתה החלטה בלתי-סבירה. בקשה לאישור תביעה נגזרת נדחתה.....	189
19. בקשה לדחית בקשה לקיום דיון חוזר.....	190
20. בקשה למתן סעד זמני המורה על דחיית האסיפה הכללית.....	193
21. בקשה לאישור ניהול תביעה נגזרת בעקבות זיוף מסמכים.....	195
22. בקשה לסילוק בקשה נגזרת על-הסף בעקבות ויתור על אופציות.....	198
23. בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת בעקבות ביצוע פעולות שלא בסמכות.....	199
24. סדר הגשת התביעות.....	201
25. בקשה לאישור תביעה נגזרת - קיים כיסוי להצהרות הנוגעות להפקדת הכספים.....	202
26. זכות בסכום היתרה ממכירת דירה.....	203
27. בקשה להתיר תיקון בבקשה לאישור תביעה נגזרת.....	204

28.	האם ניתן לומר כי כאשר מדובר באישור של הסדר פשרה בתביעה ייצוגית חל ההסדר הספציפי שבסעיף 202 לחוק החברות ואין עוד צורך בקבלת האישור המשולש?	207
29.	בקשה להורות על התליית הליכים	209
30.	בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת - שכרו של בעל השליטה	210
31.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - שימוש בכספי החברה לרכישת בית מגורים פרטי	214
32.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - הפרת התחייבות כספית	214
33.	בקשה לדחיה על-הסף של הבקשה לאישור הגשת תביעה כתביעה נגזרת	215
34.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - התנהלות שלא כדין	216
35.	בקשה להורות על-פירוט העובדות העומדות בבסיס טענת תרמית	218
36.	בקשה לאישור הסדר שהושג בתביעה הנגזרת	219
37.	בקשה למחיקת הבקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת	220
38.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - אובדן רווחים מדמי ניהול	221
39.	בקשה לאישור תביעה נגזרת עקב החלטת הדירקטוריון השגויה	223
40.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - תביעה חוזית-כספית בגין יתרת תשלום	225
41.	הכרעה בשאלת תום-הלב של המבקשים	226
42.	האם נפתח עסק מתחרה המקים עילה להגשת תביעה נגזרת?	228
43.	בקשה לאישור תובענה ייצוגית - הפרת חובת האמונים כלפיה כבעלת מניות אינדיבידואלית	230
44.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - אי-בדיקת מסמכים בטרם חתימה	235
45.	בקשת רשות ערעור על אישור חלקי של בקשת לאישור תביעה נגזרת בשם חברת כפל חקלאות בע"מ המורה להמציא חשבונות	243
46.	בקשה לאישור הסכם פשרה בתביעה נגזרת	245
47.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - ביטול פסק-דין	247
48.	בקשה לאישור תביעה נגזרת - נטילת רכוש מהחברה שלא כדין	249
49.	דרישת תגובת הרשות לניירות ערך לצורך אישור הסכם פשרה	250
50.	האם דירקטורית המסרבת לבצע כל פעולה לטובת החברה כל עוד לא אושר סכום דמי הניהול שהיא דורשת, נוהגת כדין?	251
51.	תביעה שאינה עולה בקנה אחד עם עקרונות תום-הלב	254
52.	ניהול ללא דיווח, הוצאת כספים ועוד	255
53.	קיומם של תנאי סעיף 198 לחוק	259
54.	תחרות בלתי-הוגנת וניגוד אינטרסים	264
55.	חוסר תום-לב	272
56.	שיקול-דעת נרחב של בית-המשפט	272

57.	רכישת מניות לאחר שנודע לו על עילת התביעה-חוסר תום-לב.....	272
58.	אין די ברסיסי מידע כדי ללשכנע את בית-המשפט ברמה של שכנוע	273
59.	"לכאורה".....	273
59.	בקשה לאישור תובענה נגזרת בעקבות הובלת החברה למצב של	273
273.....	חדלות פרעון - בהיעדר הוכחה על קיום חוב התביעה נדחתה	273
277.....	שער ז': בקשה לגילוי מסמכים - סעיף 198א לחוק	277
277.....	פרק א': כללי	277
281.....	פרק ב': המועד להגשת בקשה לגילוי מסמכים	281
283.....	פרק ג': תשתית ראייתית ראשונית	283
198א	פרק ד': הוספת ראיות במסגרת בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף	198א
285.....	לחוק החברות	285
289.....	פרק ה': זכות החברה להביע עמדתה באורח עצמאי	289
293.....	פרק ו': גילוי מסמכים - עיון וחיסיון בעין ההלכה הפסוקה	293
1.	בקשת רשות ערעור על דחיית בקשה המבקש לגילוי ועיון במסמכי	1
293.....	החברה	293
2.	בקשת רשות ערעור על דחיית בקשה לעיון במסמכים מהם ניתן ללמוד	2
על התנהלות נושאי המשרה בבנק בקשר למכירת חוב תוך ויתור על		
295.....	בטוחה	295
3.	בקשה לקבלת היתר לעיין ולהעתיק את מכלול החומר המצוי בשלושה	3
298.....	ההליכים	298
4.	בקשה למתן רשות ערעור על החלטה לגלות ולמסור למשיב שורת	4
299.....	מסמכים מהבנק	299
5.	ערעור על החלטת המחלקה הכלכלית בבית-המשפט המחוזי בה	5
300.....	התקבלה בחלקה בקשה לגילוי מסמכים	300
6.	בקשה להורות על הגשת תצהירים וגילוי מסמכים ביחס לעובדות	6
301.....	מהותיות	301
7.	חמש בקשות לגילוי מסמכים בעילות שונות	7
304.....		304
8.	בקשה להורות למשיבה לגלות ולאפשר למבקשת לעיין	8
306.....	במסמכים	306
9.	בקשה להמצאת כל המסמכים	9
307.....		307
10.	בקשה לחיוב המנכ"ל בהגשת מסמכים	10
308.....		308
11.	בקשה להורות למשיבים למסור לעיון מסמכים	11
309.....		309
12.	בקשה לצו גילוי מסמכים	12
311.....		311
13.	בקשה לגילוי ועיון במסמכים	13
314.....		314
14.	בקשה לגילוי ועיון במסמכים	14
316.....		316
15.	בקשה לגילוי מסמכים בעקבות אי חלוקת דיבידנדים	15
318.....		318
16.	בקשה לגלות ולמסור בתצהיר ערוך כדון, את המסמכים	16
320.....	המפורטים	320
17.	בקשה לגילוי ועיון במסמכים	17
321.....		321

18.	בקשה לגילוי מסמכים בתובענה ייצוגית של בעלי מניות.....	323
19.	עתירה לחיוב הנתבעים להעמיד מסמכים שונים לעיון והעתקה....	325
20.	האם מתקיים חיסיון עורך-דין - לקוח על המסמכים?.....	325
21.	בקשה לגילוי ועיון במסמכים.....	327
22.	בקשה לאישור תביעה נגזרת לאור בקשה לקבלת צו המאפשר לחברה התובעת לעיין בספרי החברה.....	329
שער ח': אגרה והוצאות - סעיף 199 לחוק		333
פרק א': כללי.....		333
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		335
שער ט': הוצאות - סעיף 200 לחוק		351
פרק א': כללי.....		351
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		353
שער י': שכר-טרחת עורך-דין בתביעה נגזרת - סעיף 200א לחוק		357
פרק א': כללי.....		357
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		363
שער י"א: גמול - סעיף 201 לחוק		369
פרק א': כללי.....		369
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		371
שער י"ב: הסדר או פשרה - סעיף 202 לחוק		373
שער י"ג: הגנה נגזרת - סעיף 203 לחוק		375
פרק א': כללי.....		375
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		379
שער י"ד: חלוקה אסורה ועסקה עם בעל שליטה - סעיף 204 לחוק		389
שער ט"ו: חברה בפירוק - סעיף 205 לחוק		391
פרק א': כללי.....		391
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....		393
שער ט"ז: מימון הרשות - סעיף 205א לחוק		401
שער י"ז: תקנות - סעיף 206 לחוק		403
שער י"ח: שונות		405
פרק א': תביעה נגזרת של חברת-בת.....		405
פרק ב': האם ניתן להעביר בקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת להכרעת בורר.....		411
פרק ג': תביעה נגזרת לעומת תביעה אישית או ייצוגית.....		413
פרק ד': עדיפותו של הליך פירוק על פני תביעה נגזרת.....		417
פרק ה': צו חוסם נגד הגשת תביעה נגזרת.....		419

1. בקשה ליתן צו חוסם לתביעה בשם קבוצת הבנק בארה"ב.....	419
2. האם יעניק בית-המשפט צו החוסם הגשת הליך של בקשה לתביעה נגזרת כאשר התביעה מוגשת נגד חברת בת של תאגיד שאושר בענייננו הסדר נושים?	421
פרק ו': תמציות הלכה - בית-המשפט העליון 425	
1. הכללים הרגילים בדבר חובתה של חברה להפקיד ערובה מוסיפים לחול אף בבקשה לאישור תביעה נגזרת, כאשר מאפייניו הייחודיים של ההליך נשקלים במסגרת הבחינה התלת שלבית	425
2. שימוש בסעיף 198א לחוק לשם גילוי מסמכים מקדים לתביעה נגד החברה מהווה שימוש לרעה בהליך	425
3. מסכת בקשות שהגיש המבקש - הטלת הוצאות	427
4. מהי דרך ההשגה על החלטה המורה על מחיקה על-הסף של בקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999 בשל העדפת בקשה מתחרה שהוגשה באותו עניין?	427
פרק ז': תמציות הלכה - בית-המשפט המחוזי 429	
1. טענות הנוגעות להעסקתה של היועצת המשפטית.....	429
2. זכותו של מבקש אישור להגשת תביעה נגזרת לקבלת מסמכים	429
3. בקשה בהסכמה להסתלקות בלתי-מתוגמלת מבקשה לגילוי מסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, טרם הגשת בקשה לאישור תביעה נגזרת	431
4. קביעת שכ"ט עו"ד שייצג את התובע בתביעה נגזרת	431
5. ניצל הזדמנויות עסקיות של החברה לפעילות פרטית של השקעה בנדל"ן מניב ונדל"ן למגורים	432
6. כפירה בסמכות השיפוט הבינלאומית של בית-המשפט כאן	433
7. מעורבותו של מר אליהו בתחלופת נושאי המשרה הבכירים	434
8. בקשה על-פי סעיף 198א לחוק החברות, לגילוי מסמכים לפני הגשת בקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת	435
9. בקשה לגילוי מסמכים - מכירת דירות בפרוייקטים של החברה לבעלי המניות ומקורביהם שלא במחיר שוק ושדרוג הדירות	436
10. חוק החברות אינו מטיל חובה ביחס לפרסום בקשת ההסתלקות, והדבר נתון לשיקול-דעתו של בית-המשפט	437
11. הקביעה כי התביעה וניהולה הם לטובת החברה וכי המבקש אינו פועל בחוסר תום-לב אינן טענות שראוי ואפשר לדון בהן בהילוך מקדמי ללא עריכת דיון בבקשה גופה	438